

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-59/19

Wikingerhof GmbH & Co. KG
proti
Booking.com BV

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof)

Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 24. novembra 2020

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (EU) št. 1215/2012 – Sodna pristojnost – Člen 7, točki 1 in 2 – Posebna pristojnost v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti – Tožba za prenehanje poslovnih praks, za katere se šteje, da so v nasprotju s konkurenčnim pravom – Zatrjevanje zlorabe prevladujočega položaja, ki se kaže v poslovnih praksah, zajetih s pogodbenimi določbami – Platforma za spletno rezervacijo nastanitve booking.com“

1. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba št. 1215/2012 – Posebne pristojnosti – Pristojnost v zvezi z delikti ali kvazidelikti – Pojem – Tožba za ugotovitev odgovornosti, ki ne spada pod zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1215/2012, člen 7, točki 1(a) in 2)

(Glej točko 23.)

2. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba št. 1215/2012 – Posebne pristojnosti – Pristojnost v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji – Pristojnost v zvezi z delikti ali kvazidelikti – Merila za razlikovanje med zadevami v zvezi s pogodbenimi razmerji in zadevami v zvezi z delikti ali kvazidelikti – Zahtevki med pogodbenima strankama – Upoštevanje obveznosti, ki je pravni temelj tega zahtevka*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1215/2012, člen 7, točki 1 in 2)

(Glej točke 26 in od 31 do 33.)

3. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba št. 1215/2012 – Posebne pristojnosti – Pristojnost v zvezi z delikti ali kvazidelikti – Pojem – Tožba za prenehanje poslovnih praks v okviru pogodbenega razmerja med tožečo in toženo stranko – Tožba, ki temelji na zatrjevanju zlorabe prevladujočega položaja, ki pomeni kršitev konkurenčnega prava – Vključitev*

(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1215/2012, člen 7, točka 2)

(Glej točke od 33 do 38 ter izrek.)

Povzetek

Hotel, ki uporablja platformo družbe Booking.com, lahko tožbo zoper slednjo, s katero zahteva prenehanje zlorabe prevladujočega položaja, vloži pri sodišču države članice, v kateri ima ta hotel sedež

Čeprav se ravnanja, ki se tako izpodbijajo, izvajajo v okviru pogodbenega razmerja, se uporablja pravilo o posebni pristojnosti v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti, določeno z Uredbo Bruselj Ia

Družba Wikingerhof GmbH & Co. KG, družba nemškega prava, ki upravlja hotel v Nemčiji, je leta 2009 sklenila pogodbo z družbo Booking.com BV, družbo nizozemskega prava s sedežem na Nizozemskem, ki upravlja platformo za rezervacijo nastanitve. Šlo je za tipsko pogodbo, ki jo je predložila družba Booking.com in v kateri je bilo med drugim določeno: „Hotel izjavlja, da je od družbe Booking.com prejel izvod različice 0208 splošnih pogojev poslovanja [...]. Ti so dostopni na spletni strani Booking.com [...]. Hotel potrjuje, da je prebral in razumel pogoje ter z njimi soglaša. Pogoji so sestavni del te pogodbe [...]“. Družba Booking.com je nato večkrat spremenila splošne pogoje, ki so bili dostopni na Extranetu te družbe.

Družba Wikingerhof je pisno nasprotovala vključitvi nove različice splošnih pogojev, ki jih je družba Booking.com 25. junija 2015 sporočila svojim pogodbenim partnerjem, v zadevno pogodbo. Menila je, da ni imela druge možnosti, kot da sklene navedeno pogodbo in trpi posledice poznejših sprememb splošnih pogojev družbe Booking.com, zaradi moči, ki jo ima ta družba na trgu posredniških storitev in portalov rezervacij nastanitve, čeprav so nekatere prakse družbe Booking.com nepoštene in torej v nasprotju s konkurenčnim pravom.

Družba Wikingerhof je nato pri Landgericht Kiel (deželno sodišče v Kielu, Nemčija) vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se družbi Booking.com prepove (i), da ob ceni, ki jo je navedla družba Wikingerhof, brez njene privolitve doda navedbo „ugodnejša cena“ ali „znižana cena“ na platformi rezervacij nastanitve, (ii) da ji odvzame dostop do kontaktnih podatkov, ki jih zagotavljajo njeni pogodbeni partnerji na tej platformi, in (iii), da kadar so podane iskalne poizvedbe, razvrstitev hotela, ki ga upravlja družba Wikingerhof, pogojuje s plačilom provizije, ki presega 15 %. Landgericht Kiel (deželno sodišče v Kielu) je razsodilo, da nima krajevne in mednarodne pristojnosti, kar je potrdilo Oberlandesgericht Schleswig (višje deželno sodišče v Schleswigu, Nemčija). Po ugotovitvah zadnjenavedenega sodišča ni podana splošna pristojnost nemških sodišč na podlagi Uredbe št. 1215/2912¹ (Uredba Bruselj Ia), ker ima družba Booking.com sedež na Nizozemskem, poleg tega pa v obravnavanem primeru ni bila ugotovljena niti posebna pristojnost na podlagi kraja izpolnitve pogodbene obveznosti na podlagi člena 7, točka 1(a), Uredbe št. 1215/2012 niti pristojnost sodišča kraja škodnega dogodka v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti na podlagi člena 7, točka 2, te uredbe.

¹ Uredba (EU) št.1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1).

Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija), pri katerem je družba Wikingerhof vložila revizijo, v kateri zatrjuje, da je Oberlandesgericht Schleswig nepravilno ugotovilo, da zadevna tožba ne spada v njegovo pristojnost za odločanje v zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti, je pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Sodišču je torej postavljeno vprašanje, ali se člen 7, točka 2, Uredbe št. 1215/2012 uporablja za tožbo, s katero se zahteva prenehanje nekaterih dejanj, ki se izvajajo v okviru pogodbenega razmerja med tožečo in toženo stranko, pri čemer ta tožba temelji na trditvi o zlorabi prevladujočega položaja zadnjenavedene stranke, ki pomeni kršitev konkurenčnega prava.

Presoja Sodišča

Sodišče v odgovor na to vprašanje ugotavlja, da je to, ali se bo uporabil člen 7, točka 1(a), Uredbe št. 1215/2012 ali pa člen 7, točka 2, te uredbe, odvisno zlasti od preučitve posebnih pogojev iz te določbe, ki jo mora opraviti sodišče, pred katerim poteka postopek. Tako mora sodišče, pred katerim poteka postopek, kadar se tožeča stranka sklicuje na eno od navedenih pravil, preveriti, ali so zahtevki tožeče stranke, ne glede na njihovo opredelitev po nacionalnem pravu, pogodbene narave ali, nasprotno, deliktne ali kvazideliktne narave v smislu navedene uredbe. Natančneje, sodišče, pred katerim poteka postopek, mora zato, da bi zahtevk ene od pogodbenih strank povežalo z „zadevami v zvezi s pogodbenimi razmerji“ ali z „zadevami v zvezi z delikti“ v smislu Uredbe št. 1215/2012 preučiti obveznost, bodisi „pogodbeno“ bodisi „deliktno ali kvazideliktno“, ki je pravni temelj zahtevka.

Tako gre pri tožbi za zadevo v zvezi s pogodbenimi razmerji v smislu člena 7, točka 1(a), Uredbe št. 1215/2012, če je očitno, da je razlaga pogodbe, ki toženo stranko povezuje s tožečo, nujna, da se ugotovi, ali je ravnanje, ki ga druga očita prvi, zakonito ali nezakonito. Kadar pa se tožeča stranka v tožbi sklicuje na pravila o deliktne ali kvazideliktne odgovornosti, in sicer na kršitev zakonsko določene obveznosti, in če se ne zdi nujno preučiti vsebino pogodbe, sklenjene s toženo stranko, da bi se presodilo o zakonitosti ali nezakonitosti ravnanja, ki se očita toženi stranki, pravni temelj tožbe spada med zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti v smislu člena 7, točka 2, Uredbe št. 1215/2012.

V obravnavanem primeru se družba Wikingerhof v tožbi sklicuje na kršitev nemškega konkurenčnega prava, ki določa splošno prepoved zlorabe prevladujočega položaja, ki ni odvisna od kakršne koli pogodbe ali druge prostovoljne zaveze. Tako je osrednje pravno vprašanje v postopku v glavni stvari to, ali je družba Booking.com zlorabila prevladujoči položaj v smislu navedenega konkurenčnega prava. Za ugotovitev zakonitosti ali nezakonitosti praks, očitanih družbi Booking.com, glede na to pravo, pa ni nujno treba razlagati pogodbe, ki zavezuje stranki v postopku v glavni stvari, saj je taka razlaga potrebna kvečjemu za ugotovitev resničnosti navedenih praks.

Sodišče je s pridržkom preveritve predložitvenega sodišča ugotovilo, da tožba družbe Wikingerhof, ki temelji na zakonski obveznosti vzdržati se vsakršne zlorabe prevladujočega položaja, spada med zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti v smislu člena 7, točka 2, Uredbe št. 1215/2012.